

Socijalna farmacija

**dve godine
(24 meseca)**

Prohodnost: Prohodnost za ovu zdravstvenu specijalizaciju imaju kandidati - diplomirani farmaceuti/magistri farmacije i diplomirani farmaceuti-medicinski biohemičari/magistri farmacije-medicinski biohemičari kojima je odobrena specijalizacija od strane nadležnog Ministarstva Zdravlja.

Koncepcija: Specijalizacija iz socijalne farmacije izvodi se u toku dve godine, odnosno 24 meseca i obuhvata teorijsku i praktičnu nastavu, specijalistički staž i izradu i odbranu specijalističkog rada.

Cilj specijalizacije iz socijalne farmacije je formiranje stručnjaka sa specijalističkim znanjima i iskustvom u oblastima koje izučava socijalna farmacija, farmaceutska praksa, farmakoepidemiologija, zdravstvena etika i farmaceutsko zakonodavstvo, kao i savladavanje odgovarajućih veština iz svake pojedine oblasti.

Ostvarivanje programa:

I. Putem dvosemestralne nastave kroz predmete:

- *Biostatistika*
- *Socijalna farmacija*
- *Javno zdravlje, etika i prava pacijenata*
- *Menadžment lekovima u zdravstvu*
- *Farmaceutsko zakonodavstvo*
- *Farmakoepidemiologija i ishodi*

II. Obavljanjem obaveznog jednogodišnjeg staža u referentnim ustanovama pod rukovodstvom imenovanih mentora.

III. Samostalnim radom kandidata: izrada seminarских radova, učešće u radionicama, rešavanje zadatih problema, analiza slučajeva iz prakse, korišćenje stručne literature i Interneta, itd.

IV. Izradom specijalističkog istraživačkog ili bibliografskog rada

PLAN SPECIJALIZACIJE

Trajanje specijalizacije 48 meseci			
	teorijska	specijalistički staž	izrada rada

Predmet	nastava	meseci	meseci
	časovi		
I. Teorijska nastava - 9 meseci			
<i>Biostatistika</i>	30 č		
<i>Socijalna farmacija</i>	90 č		
<i>Javno zdravlje, etika i prava pacijenata</i>	30 č		
<i>Menadžment lekovima u zdravstvu</i>	30 č		
<i>Farmaceutsko zakonodavstvo</i>	30 č		
<i>Farmakoepidemiologija i ishodi</i>	60č		
ukupno	270 č		
II. Specijalistički staž - 12 meseci			
Komunikacija u farmaciji		2 m	
Pacijent i lekovi		2 m	
Farmaceutska praksa i promocija zdravlja (socijalni marketing)		2 m	
Kvalitet farmaceutske zdravstvene usluge		2 m	
Racionalna upotreba lekova		2 m	
Farmakoekonomija i ishodi		2 m	
ukupno		12 m	
III. Specijalistički rad			3m

PROGRAM NASTAVE

1. Biostatistika - 30 časova

Populacione analize. Deskriptivne studije. Kliničke studije (randomizirane i nerandomizirane studije). Evaluacija istraživačkih metoda. Određivanje nepreciznosti. Određivanje netačnosti. Stepenn nesigurnosti. Procena interferencija. Poređenje metoda. Osiguranje kvaliteta i kontrola kvaliteta. Osnovne operacije u statističkom sistemu kvaliteta.

2. Socijalna farmacija - 90 časova

Uvod u socijalnu farmaciju. Društvo, zdravlje i čovek. Javno zdravlje i socijalna farmacija. Determinante zdravlja i stilovi života. Kvalitet života povezan sa zdravljem i njegova procena. Procena zdravlja stanovništva i faktora povezanih sa zdravljem. Odnos bolesnika prema bolesti. Komunikacije u farmaciji i društvu. Bihevioralni koncepti farmacije i društva. Lek - pacijent - farmaceut. Lekovi i društvo. Farmaceutska industrija i zdravstvo. Tržišta u zdravstvu. Sistem zdravstvene zaštite. Zdravstvena zaštita prema nivoima prevencije i za posebne populacione grupe (žene i deca, radno-aktivno stanovništvo, gerijatrijska populacija, siromašni, izbeglo stanovništvo, ljudi koji žive sa invaliditetom). Zdravstvena zaštita zasnovana na dokazima. Farmaceutska praksa. Ishodi u farmaceutskoj delatnosti. Zdravstvene tehnologije i ocene podobnosti zdravstvenih tehnologija. Zdravstvena ekonomija i kvalitet života povezan sa zdravljem.

3. Javno zdravlje, etika i prava pacijenata - 30 časova

Zdravstveni, privredni i društveni aspekt farmaceutske delatnosti. Koncept zdravlja i bolesti. Promocija zdravlja (socijalni marketing). Greške u farmaciji - moralna i krivična odgovornost farmaceuta. Etičko rasuđivanje u poštovanju moralnih vrednosti i prava pacijenata. Nepridržavanje kodifikovanih načela. Uloga ljudskih prava u javnom zdravlju. Etički kodeks javnog zdravlja. Generalni direktorat Komisije za zdravlje i zaštitu potrošača pri Evropskoj uniji. Prava i obaveze iz zdravstvene zaštite i zdravstvenog osiguranja davaoca zdravstvenih usluga, korisnika i treće strane.

4. Menadžment lekovima u zdravstvu - 30 časova

Politika lekova. Esencijalna lista lekova. Klinički vodiči, terapijski protokoli. Javne nabavke u zdravstvu. Planiranje, implementacija i monitoring upotrebe lekova. Zdravstveni, društveni i ekonomski aspekti i ishodi upotrebe lekova u populacijama, institucijama, društvu i kod pacijenta. Farmakoekonomske evaluacije. Ugovaranje sa Fondovima zdravstvenog osiguranja. Usluge u farmaceutskom zdravstvenom sistemu. Obezbeđenje kvaliteta farmaceutskih zdravstvenih usluga.

5. Farmaceutsko zakonodavstvo - 30 časova

Nacionalna zdravstvena politika i regulativa u zdravstvu (zakon o lekovima i medicinskim sredstvima, zakon o zdravstvenoj zaštiti, zdravstvenom osiguranju, zdravstvenim komorama). Farmaceutska regulativa (nacionalna podzakonska akta i strukovna pravila). Farmaceutsko zakonodavstvo u Evropskoj uniji i procesi harmonizacije. Međunarodna regulativa o lekovima - osnovne smernice.

6. Farmakoepidemiologija i ishodi - 60 časova

Racionalna upotreba lekova. Osnovni principi farmakoepidemioloških metoda sakupljanja, obrade i analize podataka vezanih za upotrebu lekova i medicinskih proizvoda (racionalno propisivanje lekova, učestalost propisivanja lekova i ishod lečenja). Metode detekcije neželjenih i korisnih efekata lekova, uključujući spontano izveštavanje, *ad hoc* epidemiološke studije i korišćenje baza podataka. Dizajn studija. Studije preseka, opservacione studije (kohort studije i slučaj-kontrola studije) i kliničke studije. Studije upotrebe lekova. Spontano prijavljivanje neželjenih efekata. Pristrasnost. Klinički, socijalni i ekonomski ishodi upotrebe lekova.

Specijalistički staž

Metode praktične nastave uključuju aktivne analize primera iz prakse, učešće u razvojnim projektima prakse i analize farmaceutskog zdravstvenog sistema. Specijalistički staž se obavlja u ustanovama koje su određene kao nastavne baze i ispunjavaju uslove (oprema i kadar). Ustanove za obavljanje staža su: javne apoteke koje imaju centar za informacije o lekovima, bolničke apoteke pri kliničkim centrima (služba javnih nabavki), Regionalni zavod/institut za javno zdravlje i Republički institut za javno zdravlje "Dr Milan Jovanović - Batut", Republički fond za zdravstveno osiguranje i njegove filijale.

Specijalistički rad

Projekat izrade specijalističkog rada priprema specijalizant u dogovoru sa mentorom. Specijalistički rad je u pisanoj formi i može biti istraživačko-razvojni ili bibliografski.